

**Opinia przyrodnika o dokumencie (z 2021-01-11)
„Społeczna koncepcja urządzenia terenu zieleni „Górka Na Skraju”
oraz o koncepcji Parku Polskich Wynalazców**

Poniższą „Opinię...” przedstawiam na życzenie grupy mieszkańców Ursynowa, wyrażone pismem p. Pawła Koszuta z dn. 22 stycz. 2021 r.

Kompetencja autora i podstawa „Opinii...”

Jestem zoologiem-ekologiem, emerytowanym pracownikiem naukowym i aktualnie współpracownikiem Muzeum i Instytutu Zoologii PAN. Moją specjalnością jest ornitologia i przyroda krajobrazu zurbanizowanego (Warszawy). Niedawno (2019) Zarząd Zieleni m.st. W-wy wydał broszurkę edukacyjną mojego autorstwa „Dziki życie w parkach miejskich – jak mu sprzyjać”, dotyczącą tematyki tej „Opinii....”.

Podstawą „Opinii...” są: # 1. - ww. dokument;

2. - znajomość ww. terenu z niedawnej (bm) bytności na nim;

3. - bezpośrednie konsultacje z uczestnikami ww. grupy mieszkańców;

4. - informacja „Park Polskich Wynalazców...” na stronie Urz. Dzielnicy Ursynów;

5. - wiadomości o tej sprawie w mediach prasowych i internecie.

Ogólnie o „Społecznej koncepcji...” (SK)

- Omawiany teren (dalej „Park”) jest wyspą zieleni zachowanej w stanie mało urządzonym (para-naturalnym) i w tej okolicy Ursynowa ma znaczną wartość przyrodniczą. Założenia „Społecznej koncepcji...” (dalej „SK”) przewidujące wykorzystanie terenu dla funkcji rekreacyjnej, przyrodniczej i edukacyjnej, stwarzają możliwość zachowania/wzbogacenia tej wartości. Może ją podnieść sygnalizowany w SK, postulat połączenia z sąsiednimi terenami zielonymi.
- Przedstawiony skrótowo w SK sposób spełnienia trzech przewidzianych dla omawianego terenu (dalej Parku) funkcji - rekreacyjnej, przyrodniczej i edukacyjnej, uważam za właściwy z przyrodniczego punktu widzenia, realny i spełniający cel zachowania/wzbogacenia bioróżnorodności terenu.
- Proekologiczny (tani w użytkowaniu!) charakter jaki SK proponuje dla Parku jest zgodny z aktualnym kierunkiem kształtowania terenów zieleni miejskiej w Warszawie.
- **Społeczny ruch mieszkańców jaki zawiązał się wokół stworzenia SK, przejawiający wysoką aktywność i kompetencję działań, jest wielką wartością tej inicjatywy, która powinna być ceniona i wspierana, na co też wskazywano w mediach.**

Szczegółowe uwagi dot. SK

- W dokumencie SK nie zostało wyraźnie powiedziane, że **funkcja rekreacyjna powinna być głównym wykorzystaniem wszystkich trzech stref** wydzielonych w obrębie Parku. Powinny się one różnić jedynie formą realizacji tej funkcji:

na „górcie” - rekreacja aktywna, także z psami oraz główna funkcja przechodnia;

w zadrzewieniu - cicha rekreacja z przyrodą, bez psów i najwięcej edukacji przyrodniczej;

„kwietna łąka”- cicha rekreacja z funkcją edukacyjną (pasieka, kwiaty łąki i owady „zapylacze”).

- W dokumencie SK postuluje się maksymalne **ograniczenie infrastruktury** służącej rekreacji (urządzone przejścia, miejsca do siedzenia, stojaki dla rowerów). To nie zapewni wygody korzystania z Parku (co jest ważne!) i rozproszy penetrację terenu przez publiczność, powodując wydeptanie roślinności. Nasylenie infrastrukturą powinno być wyważone między wygodą rekreacji (główna funkcja terenu!), a sprzyjaniem przyrodzie.
- **Problem placu zabaw:** - Jest to ważny składnik funkcji rekreacyjnej. Optymalne byłoby umieszczenie go gdzieś w bezpośrednim sąsiedztwie Parku, co postuluje SK. Jeśli to niemożliwe, miejsce z taką funkcją powinno być w Parku: - nie w części zadrzewionej ze względu na drastyczną kolizję z funkcją przyrodniczą, natomiast „górką” jest niewygodna dla wjazdu z wózkiem.
- Dokument SK nie zajmuje się **psami**, których przyprawianie jest obecnie popularną formą wykorzystania tego terenu i rekreacji na nim. Ta funkcja powinna pozostać w Parku, jednak ograniczona głównie do „górkę”, natomiast zdecydowanie należy z niej wyłączyć „zadrzewienie”.
- **Retencja wód opadowych** ma znaczenie dla przyrody terenu. Można tu zapewne zastosować rozwiązania przewidziane w projekcie Parku Polskich Wynalazców.
- Dokument SK wspomina o możliwości uzyskania **wsparcia merytorycznego od specjalistów z pobliskiej SGGW**. To istotny postulat – do spełnienia już przy tworzeniu projektu.

Ogólnie o koncepcji Parku Polskich Wynalazców (PW)

Temat polskich wynalazców zasługuje na popularyzację. Jego cel edukacyjny zapewne może być połączony z funkcją rekreacyjną i ewentualnie na otwartym terenie. Jednak zamiar zrealizowania ww. koncepcji na omawianym terenie ma zasadnicze wady:

- Ekspozycja treści technicznych (wynalazki i ich twórcy) koliduje z przyrodniczym otoczeniem – jest to dysonans logiczny treści z tłem oraz odmienności sposobów urządzenia terenu.
- Przewidziane w koncepcji PW nasylenie infrastrukturą zdegradowuje obecną wartość przyrodniczą omawianego terenu. W szczególności szkodliwe byłoby umieszczenie placu zabaw w zadrzewieniu i instalacja eksponatów świetlnych. Użyte w koncepcji PW określenia o „naturalności” przewidzianych w niej rozwiązań, są sprzeczne z realiami tej koncepcji.
- **Sugeruję dać omawianemu terenowi przeznaczenie zgodne z wolą miejscowej społeczności.**

[*Maciej Luniak*]